

Előfizetési árak

Helyben:

Egész évre 10 kor., fél évre
5 kor., negyed évre 2 k. 50 f.

Vidéken:

Egész évre 12 kor., fél évre
6 kor., negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Vajda B. Utóda könyvnyom-
dája Szentés, Kossuth-tér

Egyes példányok kaphatók

Lapunk könyvnyomdájában
valamint lapkihordóinknál, a
kiknél lapunk előfizetése is
megrendelhető.Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.Felelős szerkesztő:
SIMA LÁSZLÓ Főmunkatárs:
HEGYI ANTALHirdetések árát,
valamint nyilvántartási díjakat kiadóhivatalunk méret
szerint a legutányosabban számít.

A pusztaszeri ünnep.

- Honszerző Árpád emléke. -

- Augusztus 17.

Közel félszáz éve, hogy a pusztaszeri országos Árpád-emlék-ünnep előkészítő bizottsága akcióbba lépett, hogy a honszerző fejedelem halálának ezredik évfordulója méltóképp megünnepeltesse. Az országos ünnepnek Szedeg lesz a központja. Ott fog gyülekezni mindkét háza a törvényhozásnak, ott gyülekeznek a vármegyék és városok küldöttjei s onnan vonulnak Kistelekre, majd köcsikon Pusztaszerre hol az emlékművet megkoszorúzzák s ismétlés után országra szóló ünnepséget tartanak.

Az országos ünnep budapesti előkészítő bizottsága szétküldte már a meghívókat a vármegyékhez és városokhoz, mely a következőképp hangzik:

Egy ezeréves halott emlékének megszentelése ügyében emeljük fel szavunkat. Hon- és alkotmány szerző Árpád fejedelem sirja felett teljes ezer esztendő zajlik le ez évvel s a nemzet, kinek hazát szerzett és alkotmányt adott, nem mehet el a szent sir mellett szóttalanul, saját erkölcsi érzékének megsértése nélkül. Mert bár e haza minden göröngye Árpád fejedelem halhatatlanságáról beszél minékünk, de a föld rögeinek értéket és jelentőséget egyedül a nemzeti hagyományok s a történeti mult elő tanulmányai adhatnak. Épen ezért kell nekünk bevonnunk minden talpalatnyi helyet a nemzeti kegyelet és hálás visszaem-

lékezés körébe, mert hiszen ezeken épül fel a haza fogalma s ezekből táplálkozik a soha el nem muló hazaszeretet is.

Vegyék el egy néptől hagyományait, töröljék ki lelkéből a haza göröngyeihez fűződő nagy történeti emlékeket s kitöröljék a nemzetek sorából is. Árpád fejedelem sirja helyén, mint tudjuk, szentegyház fog újból emelkedni Ó Buda határában az állam költségén. E ténnyel azonban nincs, nem lehet kielégítve a nemzeti kegyelet érzelme, mely Árpád fejedelem nem a halottat, hanem a nemzet örökkön élő és viruló életfáját látja, kinek nagy lelkét a honfoglalás ténye mellett, a honnak ezredeken át biztos alapját képező, első alkotmányadása teszi halhatatlanná.

A nemzeti alkotmányra annyira feltételek a magyar nemzet, ama ezeréves sir mellett arra a helyre is köteles elzáródokolni, hol nemzeti létének legelső alkotmányos biztosítékai megállapítottak s a mindegyre néptelenedő, dus rónaság felett trónoló Árpádnak pusztaszeri szobra előtt is le kell, hogy rója hálját és kegyeletét s ezzel legszelebb kincséhez, alkotmányához való törhetetlen ragaszkodását is igazolni tartozik.

Az ezeréves forduló mellett nagy szükség van erre különösen napjainkban, amikor nehéz borulat gyűjti villámai hazánk felett s a nemzet legjobbjainak lelkén is nyomasztó gond felhői boronganak hazánk jövőnd boldogulása miatt.

Egy szabadságra hivatott, alkotmányos nemzet lelkének ily nehéz időben elemi erővel kell megnyilatkozni s a fe-

nyezető bajokkal szemben a multak nagy emlékeinek felidézéséből kell bizalmat meríteni.

Az Árpád fejedelem ezeréves fordulóját nem elég, nem szabad csupán annyival ünnepelni, hogy sirja fölé egy szentegyház emeltesse. Árpád emlékének felidézése és ünnepelése nem olvasható be semmiféle más természetű és célú ünnepség keretébe. A Honszerző ezeréves alakja a végtelen időben egy napi megállást feltétlenül megkövetel nemzetétől s ez az egy nap kizárólag az ő dicső emlékének szentelendő!

A magyar állam, hivatalos mivoltából a sirhelye felé építendő szentegyház költségeinek megszavaztatásával már megtett annyit, a mennyit tehetett. De hogy ezen ténnyel nincs megtevé mindaz, amivel alkotmányadó Árpád fejedelem emlékének tartozunk: nem szorul bizonyításra.

A társadalom lelki ismeretének fel kell ébredni e nagy történeti mozzanat kellő értékelésére s Árpád alakját lelki szemei elé kell idézni ezeréves sirjából. Fel Pusztaszerre! Ez a jelszó viszhangzik százezrek ajakán; e szent vággy hevíti keblét e haza minden igaz fiának! El kell záródokolnunk a szeri pusztán trónoló Árpád fejedelem millenárius emlékművéhez a magyar alkotmány születésének szent hegyére s ott is le kell rónunk emléke iránt érzett hálánk és kegyeletünk szent adóját. Ki nekünk hazát és alkotmányt adott: ennyit megérdemel tőlünk, fiaitól.

Küldjék el a nagy nemzeti ünnepre képviselőiket a megyék, a szabad királyi

A „SZENTESI LAP“ TÁRCAJA.

Embervadászat.

Írta: Zöldi Márton.

Az áldatlan 1850-ik esztendő márciusi havának utolsó napjaiban Kerecsényi Imre volt honvédtüzérhadnagy, ki hónapok óta az Ilkey családnál rejtőzött, meuekülni volt kénytelen.

Valaki feljelentette a zsandároknak. Annak a szomorú időnek legnyomorúságosabb, legundorítóbb hajtása a kém volt.

Este hat órákor történt, hogy egy fiatal szabómester Kis Pál benyitott az Ilkeyek nagy fehér házába, mely a város szélén a Körösparton terült el.

A tornáccon Ilonával találkozott, Ilkey Péter hajadon leányával.

— Kisasszony, mondotta a fiatal szabómester, azt hiszem, ösmer engem?

— Igen, hangzott kissé határozatlanul.

— En Kis Pál vagyok, szabómester, nagyon fontos üzenetet hoztam.

— Kinek?

— Az önök ispánjának . . . tetszik érteni?

Kerecsényi Imre mint ispán tartózkodott Ilkeyékénél, s többnyire a tanyán volt

Olyvéd mellett a három Körös összefolyásánál.

A fiatal leány félhomályban is látta, hogy Kis Pál arcát nyugtalanság önti el. A hangja is tompán esengett, mint a megriadt embereké. Megsejtette a veszedelmet. Gyorsan energikusan intézte a kérdést.

— Valami baj fenyegeti az ispánt?

— A legkomolyabb baj, kisasszony. Feljelentették s a zsandárok már talán utban is vannak üldözésére.

— Jézus Mária.

— Kisasszony, mondotta a fiatal szabó, itt az imádság nem használ. Meg kell menteni az ispán urat, azért jöttem.

Ilona kezét nyújtotta.

— Köszönöm.

— Arra még ráérünk . . . Tudom, hogy ön a menyasszonya . . . hol van a kedves uraatyja.

— Nines itthon, csak holnap estére várjuk.

A szabó közelebb lépett.

— Akkor nekünk kell eszeledni . . . Hol van az ispán ur?

— Bent a dohányzóban.

— Annál jobb . . . menjünk hozzá.

Kerecsényi nyugodtan ült a dohányzóban, hol két gyertya mellett egy nagy angol ujságot olvasott. Mikor meghalotta, hogy miről van szó, mosolyt erőltetett arcára. Meg akarta menyasszonyát nyugtatni.

— Teringettét mondotta, ha így áll a dolog, akkor egy házzal odább kell állani.

Felkelt és Ilona vállára tette a kezét.

— Már harmadszor esik meg velem hogy rejtekhelyet el kell hagynom. Megtanultam a bujdosás fortélyait. Különben is szememben van a külföldre szóló utlevél. Ne félj, Ilona, itt csak arról van szó, hogy az ember ne veszítsen el egy pillanatot sem. Hamar magamra kapom ezt a jó báránybőr bekecsét.

— A fiatal szabó elébe állt.

— Megáljon ispán ur, ezt a bekecsét én veszem magamra.

— Ön?

— Én. A kucsmat is. Termetünk meg lehetőszen egyforma.

— De mi célja annak?

— A fiatal szabó arcán fájdalommal vonás húzódtól végig. Tekintetéből, hangjából különös szomorúság áradt.

— Ne kérdezze, mondotta tétován, nekem önt meg kell mentenem. Meg, minden áron, még az élettem árán is. Elhész szükségem van bekecsre és a kucsára. A zsandárok a nagy füsttől egész a szalontai erdőig engem fognak üldözni . . . Ön siessen azalatt menekülni.

(Folyt. köv.)

— Augusztus 17.

és törvényhatósági joggal bíró városok irodalmi és mindenemű kulturális, ipari és kereskedelmi testületek; gyűljön össze azon az ünnepeken a társadalom minden rétegének képviselője, nemzetiségi és vallásfelekezeti különbség nélkül s dobbanjon össze honszeretettől lángoló szívünk az ezeréves nagy halott, Árpád fejedelem emlékének dicsőítésében

Az az emlékünnepe a nemzeti társadalom ünnepe lesz, melyen a magyar állam minden igaz fia egyesülni, testvéresülni kíván a Honszerző s e haza minden polgárának egyenlő jogokat adott alkotmány-szerző Árpád fjszedelmi emlékének dicsőítésében.

KRONIKÁS JEGYZETEK.

— Augusztus 17.

Senki ne mondja, hogy az időjárás végtelen kegyességéből nem gyönyörködünk eleget boldogabbnál boldogabb napokban. Forró kánikulára olyan hirtelen jön a hideg, hogy bátran azt tehetők fel, hogy valami kedélyes ember társunk jó voltából jeges vízbe merültünk.

Tegnap délután rekkenő hőségéből — egyszerre dermesztő hideg lett.

Ma pedig egész nap dideregünk.

Ugy látszik az időjárás előre hozzá akarja szoktatni az embert a téli — fűtetlen szobához.

Ma egy hete a *Szentesi Lap* vezető helyén és ebben a rovatban foglalkozunk *Vörös Sándor* mindszenti bíró uram dolgával. Elvitáztuk igazságunkat az a tény bizonyította be legjobban, hogy az állásából ítélettel elmozdított bíró uramat a főispán intézkedésére haladéktalanul kitétték a bírói székéből.

Konstatálva ezt a tényt, a legnagyobb örömmel rovom bele ide a kronikák sorába, hogy a főispán az alkalommal tanujelét adta annak, hogy valóban változtatni akar a régi rendszeren.

Jó akaratát látjuk. Erélye is feleslantan.

De jó akaratához a *vaskezü* erélyt kérjük.

A szomszédos Csongrádon érdekes megfigyeléseket tehet az ember abban az irányban: mivé fajul a sajtó, ha nem hívatott emberek kezébe kerül. Tény, hogy a hírlap, ha egyszer nem azt a célt szolgálja, ami hívatása: a közélet ellenőrzését és a felvilágosodás terjesztését, a haladást, veszedelmesebb a patkány mérésnél.

A szomszéd városban áldásos békeség volt eddig. Most elő áll egy szövetkezet, amely rendszeresen folytatja a rágalmazást, a gyalázkodást. És fennen hirdeti a haladást és a békét.

A haladást: a fejlődés megállításában és a békét a személyek elleni küzdelemben találja ez a hírlapnak nevezett szövetkezet. Vajon Csongrádon mikor veszik észre, hogy az ilyen szörny lapot miként kell támogatni?

A mindszenti bíró úgy azt hiszem még teljesen nincs befejezve; mert mind több adat gyűl össze kezünkben arra vonatkozólag, hogy ebben a bíró dologban a mindszenti főszolgabíró ur, minő mértékben van érdekelve.

Ha jól emlékszem ez a dolog már foglalkoztatta a sajtót; de akkor nem volt kellő eredmény.

Talán most tesz!

Drága a kenyér, olesó az éh-halál!

Egyszerű munkás emberek szájaról halottam ma ezt a jellemző mondat. Jellemző ez a mondat; de egyszeresmind nagyon súlyos a benne rejlő igazság.

Drága a kenyér. Nehéz megélni — s a közelítő tél a kemény nyomorúságot veti előre árnyképen.

Azonban, bár én csak úgy érzem a nehézségeket, mint minden ember társam, nem tartom megdöbbentőnek a nyomor kilátásait.

Az emberiség a saját kárára tanul.

Én azt hiszem, hogy most járjuk azt az iskolát, amely megtanít majd élni.

Mert most — élni nem tudunk.

Barázda.

UJDONSÁGOK.

A mindszenti bíró ügy.

— Augusztus 17.

Kis jelentőségűnek látszó dolgok lesznek néha nagyon is komoly válságnak okává. Magát azt a körülményt, hogy Mindszenti község bírói székebe ki ül és miért ül, meg hogyan jutott bele senki sem tartja valami világra szóló eseménynek. Mi sem.

Nem is tartoznék ránk sem közelről sem távolról, ha egy maradvány darabot hadsereg céltudatos és veszedelmes akna munkája nem volna az egész bírói história, amely a szomszédos község lakosságát állandóan izgatottságban tartja s amelynek súlyos következménye a mindszenti közállapotok tarthatatlansága.

Vörös Sándort a főszolgabíró segítségével benyomták bírónak. Nem erőszakkal, hanem furlanggal. Mikor megemmisítette a legfelsőbb fórum a megválasztását: megtartották a hivatalában felülről jövő elnézéssel, hogy esetleg furlang nélkül a törvény paragrafusok megtartásával is megválaszthatásak.

Ki képzelteti el azt, hogy egy olyan nagy község bírói székét dobszóval kinalják — úgy kutyafuttában akkor is — mintha dohos kukoricát árulnának, amelyik semmi se jó.

Mert Tary főszolgabíró ur így csinálta. Miért?

Hogy ne tudja senki a bíró válságát csak Vörös ur, a kedves Vörös ur, a Tary ur és társai büszkesége.

De hát nem csak Vörös ur pályázott, hanem egy másik ember is: *Korom István*. Talpig becsületes, derék, egyenes lelkű, 48-as ember. Nem a Tary és Vörös féle 48-asok közül való, hanem azok közül, akik az anya tejjel szívták magukba a 48-as elveket.

Nosza lén is megrökönyödés.

Előáll a *«Mindszenti Lap»* címet viselő nyilvánosság kizárasával megjelenő állítólag hírlap és nagyfontoskodó képmutatással otromba módon támad rá *Korom Istvánra*. Hogyha így meg úgy! Még ez az ember mer tolatkodni! Tyű, mi lesz ha megválasztják: akkor még a közgyűlési teremben is szabad lesz pipálni.

Csakugyan rettenetes is volna. Bizonyára megindulna a föld, lehullanának a esillagok s a japán császár kétségbeesésében lemondana a trónról, hogy helyébe Vörös Sándor uram ülhesen.

Az egészben az a legvisszaszítóló tény, hogy a járás főszolgabírója, aki ebben a mindszenti bíró ügyben már visszaélt hivatalos hatalmával most minden hatalmában álló eszközzel a Vörös megválasztásán dolgozik és szemmel láthatólag készen van egy újabb puccs elkövetésére.

Felhívjuk rá a főispán ur, meg az alispán ur figyelmét.

A mindszentiiek pedig tudják és tegyék kötelességüket. A darabontokkal végezzenek most már egyszeresmindenkorra.

— **LAPUNK legközelebbi száma Szent István ünnepére tekintettel KEDDEN jelenik meg.**

— **A király születés napja.** Holnap, augusztus 18-án lesz hetvenhét esztendő a király. Az ünnepi alkalomból a katolikus templomban ünnepi szent mise lesz, amelyen a helybeli állami, megyei és városi tisztviselők testületileg jelennek meg.

— **A gabona tözsdéről.** Az abnormis időjárás következtében az idén később arattak a gazdák, a eséplesek eredményét azonban már tudjuk. Áratorlódról szó sincsen mert a gazdák nem sietnek készleteiket piacra hozni és így az előrehaladott idő dacára alig indult meg az üzlet. Megnehezítik a vásárlást főként az idegen malmok, melyek erős versenyre kelnek a kereskedőkkel. A gabonatorlódról a fogalom erősen megcsappant. A forgalom fő tárgya még mindig a tengeri, amelyben még mindig tulsúlyban tartja magát a kereslet; ha az eső még tovább késik, a tengeri termés is balul íthet ki. A szerda esti arhoz viszonyítva, ma délig az októberi buza négy fillérel, az áprilisi buza két fillérel, az októberi rozs hat fillérel, az októberi zab két fillérel gyöngült. A készárúüzlethez is nagyon nyugodt volt ma a hangulat. Gyenge kinalatál szemben a malmok tartózkodók voltak, nehézkesen és csak keveset vásároltak és így csak igen gyenge forgalom fejlődött ki, kezdetben változatlan, később a múlt szombatiaknál 5 fillérel olesóbb áron. A legdrágább eladási ár 23.55 korona volt 80 kilós tisztavideki buzáért, a legolesóbb pedig 2.10 korona 746 kilós erdélyi buzáért.

— **A rópirat alkonya.** A belügyminiszter legutóbb kiadott rendeletében betiltotta a rópiratoknak ingyen való osztogatását s ezzel beszüntette a szocialista pártok taktikáját, amely a nyomatott betűvel való kíméletlen támadásban és rágalmazásban különösen az utóbbi időben nyilvánult meg. A szocialistáknak egyik erős fegyverük tudvalevőleg a rópirat. Ezzel hárcoltak a polgári osztály ellen. Amíg a kárclelem általános keretekben mozgott, addig a belügyminiszter beleavatkozására nem volt ok. Az utóbbi időben azonban a szocialisták a testületek és magnások ellen kíméletlen hangú támadásokat intéztek. A belügyminiszter most rendeletet adott ki, melyben megtiltja, hogy sajtótermékeket a hatóság engedélye nélkül ingyen osztogassanak.

— **A csongrádi rablőgyilkosok a vizsgálóbíró előtt.** Szegedről írják: A fogva lévő cigányok a vizsgálati fogság ellen ügyvédjeik útján fellebbezéssel éltek. A vadtanács a napokban hozott e tárgyban elutasító határozatot, melyei ma délután hirdetett ki a cigányok előtt a vizsgálóbíró. A határozat szerint tovább is fogva maradnak. Elfogadásuk alkalmával a cigányok azt hangoztatták hogy a esendőrök brutálisan bántak velük. Ezen állításukat azonban határozottan megcáfolt az orvosi vizsgálat. A cigányok közül azonban nem engedték magukat orvosilag megvizsgálni. Mivel pedig a vizsgálóbírónak erős a gyanúja, hogy a cigányok azért nem engedték magukat megvizsgálni, mert rajtuk valószínűleg sérülés van, ezért ma elrendelte a három ember orvosi megvizsgálását.

— **Az iparos ifjak népünnepe** elé, amely tudvalevően kedden lesz, nagy arányban fordul a közönség érdeklődése. Ezen a körülményen azonban egyáltalán nem látunk esudalni való, mert szembe öllően fenyesnek, szépnek és nagy sikerűnek ígérkezik a mulatság. A mulatságnak egyik érdekes részét képezi egy alkalmi lap az igaz kurt megjelenése, melynek legtöbb sorát helybeli

fiatal leányok adták át a lap szerkesztőségének. A délutáni sétahangverseny és népművelési tartomány alatt, nemkülönben a zártkörű tanmenulatságon Bertók Péter kitűnő cigányzenekara fog játszani.

— **Az országos iparoskongresszus Pécsen.** A pécsi iparos kongresszust rendező Ipartestületek Országos Szövetsége figyelemzesteli a kongresszusra jelentkező iparosokat, hogy menedékkedvezményre jogosító külön igazolványokat nem ad ki, mert a kereskedelemügyi miniszter a pécsi országos kiállításra utazóknak amenny is engedélyezte a szokásos vasúti kedvezményeket. Az utasoknak a kiindulási állomáson kell megfizetni úgy az oda, mint visszautazásra szedékes kedvezményes menetdíjat. — A menetjegy térítiszvét azonban Pécsen a kiállítási pénztárnál kell bevégezteni. E nélkül a térítiszv a visszautazásra érvénytelen.

— **A doktor urak.** Mulatságos kis esetről beszélnek imitt-amott. Egy állatorvos meghült és elhivatta egyik emberorvost.

A beteg állatorvos így szól a belépő orvoshoz:

— Jónapot kolléga!

— Kérem válaszolt ez nagypekesen — nekem csak az olyan orvos a kollégám, aki a betegével kezelt tud szorítani.

— Jó, jó, — válaszolt az orvos — nekem meg csak az olyan orvos a kollégám, aki nem a beteget kérdezi meg hogy mi a bajuk...

— **A kecskeméti reform. jogakadémián** az 1907/908. tanév első felére a beiktatások és az előadó tanároknál fogatosítandó beiktatások, ugyancsak a tanév kezdetére tartozó vizsgálatok szeptember 1—15-ig; az utólagos colloquiumok pedig szeptember 1-től 7-ig tartanak. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 13-én, az akadémiái előadások szeptember 16-án veszik kezdetüket; ezental a joghallgatók felvétele csak folyamatosan, a késedelem kellő indokolása alapján történhetik; az utólagos felvételre október hó 14-ig az igazgató-tanács elnöke adhat engedélyt.

— **Szabad a vadászat.** Augusztus 15-én szabadult fel a vadászati törvény értelmében nyúl vadászat a vadászok öröme s nem kevésbé a nyúlhúst szerető emberiség gyönyörűségére. Vadászaink már járják a hártást s reméltetik a tapsifüles urakat és urhölgyeket. Hogy azután a nyúl vadászat címén hány ember és állatban esik majd kár a kocavadászok részéről, arról majd a rendőrség fog számot adni.

— **Kedélyes est.** Az Általános Népkör holnap *vasárnap* este fél 8 órakor kedélyes estét rendez. Az esten a nem kör tagok is szívesen láttanak.

— **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van itatni szüksége. Ez a víz szolgálja ugyanis a bevett ételek hígítását. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékot hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csúszhat be, fontos hogy itatni olyan vizet használjunk, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirák ne szaporítsa másrészt a táplálékokkal bevett baktériumokat a gyomornak megoltni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa.

Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai ÁGNES-víz vegtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodszor, mint-

hogy szénsavat tartalmaz, a baktériumok mérgező hatását lerontja. És végül, mint-hogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony baktériumokat megölik.

A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is ósszel és tavasszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkivánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, amitől a mohai ÁGNES-forrás a gyermeket és felnőt-et biztosan megóvja. Gyermekknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai ÁGNES-víz megtartalmánál fogva megszüntet s végre lasszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyon fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES-forrás különösen olcsón kapható.

— **Hírek az anyakönyvből.** Aug. 16-án. Születtek: Berkó Antal, Dobos Julianna, Janó Imre. — **Elhaltak:** Szamosközi Péter 1 hónapos, Kiss Illés György 76 éves.

Irodalom.

(*) „A Vasárnapi Újság” augusztus 18-iki száma első helyén tanulságos képsorozat közöl a budapesti kertészeti tanintézetéről, cikket és képeket Tolsztoj életmódjáról, mulattató sorozatot egy nyári turista kirándulásról. Mikszáth Kálmán és Pekár Gyula eredeti regénye, Krúdy Gyula elbeszélése, Lenkei Henrik és Haraszthy Lajos költeménye, s Edith Wharton angolból fordított regénye, bő szépirodalmi olvasmányt adnak. Egyébb közlemények: egy nevezetes új találmánynak a domborművek fényképi uton való előállításának ismertetése képekben és cikkben, „Ultima Thule” című tárcacikk, Vizvári nérekepe, Szentmiklósy Zoltán művészi rajza, képek a esepeli harangszentelésről, a Monte-Carlóban meggyilkolt Lewin asszony arcképe és még azonkívül a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-kronika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában Budapest IV., Egyetem-téca 4.) sz. Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára felére két korona 40 fillér.

A birtokrendszer reformja.

Szemelláthatóan és vaskövetkezetességgel írti immár keresztül a történelmi előítélet burkát és szívódik fel a közvélemény termő talajában egy gondolat: a birtokrendszer reformjának gondolata. Közgazdasági intéstitúciónk már határozottan érzi és tudja, hogy munkáshimnának, kivándorlásnak, ipari hatamaradottságnak és egyáltalán összes gazdasági beleségünknek és ezeken át a közigazgatás és győyulása csak a birtokrendszernek és az őstermelésnek a jelenlegieknél helyesebb alapokra fektetésétől várható.

Ezen kell kezdenünk. Ez az A betűje annak a nagy A B C-nek, melyből a jövőendő, gazdaggá és nagygyá teendő Magyarország történelmének írnia kell.

Nem is hiányzik ma már — merjük mondani —, csak az a modern Széchenyi, az a nagybirtokos avagy hibzőmányos főúr, aki a kételkedést és kiesényes gyomat kizáró önzetlenség vértetével szálljon sikra s a birtokrendszer reformálásának kérdése rohamosan megoldható.

A nép földhétsége, az a lázas mohóság, melylyel a paraszt a jó az Isten majd megsegít, hagyományos utógondolattal kapva kap egy-egy darab földbirtokba vételen, tekintet nélkül arra, vajjon a velejáró teher elviselhető-e vagy sem, világos jele annak, hogy a földkérdés megoldása már nem sokáig várható magára.

Korántsem állítjuk magunkat azzal az immár közkeletűvé válni kezdő hittel, hogy a földhétség esillaptsa az a esodaszer, melytől összes bajaink egy csapásra elmúlnak és hogy a földkérdés megoldása minden: sőt jól tudjuk, hogy ez a kérdés is csak tartozéka és része a megélhetés nagy kérdés-komplexumának.

E megélhetés alatt itt nem a pusztá önfentartást kell értenünk, hanem a társadalmi felemelkedés lehetőségét is. Ezt gyakran halljuk gazdagodási, vagyonszerzési vágyának nevezni szemrehányásképpen és maliciával.

Mi ezzel szemben igens elismerjük legsajátabb jogát minden napszámoknak és munkásnak arra, hogy egy az ő megélhetése föltételénél tudjuk, épp úgy, mint ama magyar okleveles mérnök törekvését nagy fizetésért német vállalat szolgálatába jutni, amit ő egyeni érvényesülésnek nevez.

A birtok is csak mint a megélhetés eszköze tehet számot, mint akár az emberi munka s valamely teljesen eladósodott birtokosság ugyanolyan fokú elégedetlenséget fejt ki, mint kar valamely eladósodott tisztviselő kar vagy akár az életfeltételeit meg nemelő munkánép.

S midőn látjuk, hogy hazánkban már nemcsak a birtoktalanok vándorolnak ki, hanem napról-napra nő azoknak száma, kik birtokukat eladják, hogy kivándorolhassanak, akkor önkénytelenül arra a következtetésre kell jutnunk, hogy ime ma már Magyarország a birtok sem biztosítja a megélhetést, a szerény és megérdemelt gyarapodást, a társadalmi emelkedés lehetőségét s indítatva érezzük magunkat a baj okait mélyebben kutatni.

E kutatásainkban aztán reá bukkanunk az úzsora tömémentelen fajtáira, mely országunkban pusztít, továbbá adórendszerünk fordítottan progresszív voltára és még sok egyébre, de mindennekfelett oly jelekre, melyek arra vallanak, hogy minden bajok és visszasságok gyökérszála mélyen benyulnak a magyar birtokrendszer kérdésébe és világosan áll előtűnk a földhétség és a kisbirtokosok kivándorlásának ellentmondó tényének magyarázata.

A földhétség lázas tünetét leghamarabb megérezte a spekuláció s leghamarabb vállalkozott azt haszonra váltani: a parcellázó üzlet hihetetlen méreteket ölt. Orvosságnak szeretik hirdetni a kivándorlás ellen. Komoly aggodalmunk azonban, hogy ez az orvosság veszedelmesebb, mint a baj maga s ha majd évek múlva az okszerűtlenül vállalt terhek révén előállott képzelt értékek szertefoszlanak, oly válságban lehetünk, mely egy háborúval felér.

Ezért, csupán az események és fejlemények tárgyilagoss megítélése alapján a birtokrendszer kérdésének mint elsőrangú fontosságú kérdésnek tanulmányozását a kormány figyelmébe ajánljuk.

Mit igyunk?

hogy egészségesünk megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas Ásványvíz erre a legbiztosabb orvosság.

A mohai ÁGNES-forrás, mint természetes szénsavas Ásványvíz, föltétlenül tiszt, kellemes és olcsó szaványvíz; és szénsavtartalmánál fogva nemcsak birtos őszter-fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső-, és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta beváltott ételek. Legjeltebb orvosi szűkektől is, mint typhus, cholera megköpöltetők azok, a kik közönséges ivóvíz helye t a bakteriummentes mohai ÁGNES-művelésű természetes Ásványvíz üvegben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval feltöltött viznél.

Az ÁGNES-forrás vizét legcélszerűbb valahol is könnyen beszerezhető, nagyobb városokban létezők szervezetek, nyarantott a forrás létezésének ismeretű föltétel ingyen kapható. A forráskezelés — kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Forráskész: Eisler Lajos és táj. Kovács Sándor uraknál Szentesen.

Igyunk mohai ÁGNES-vizet!
Igyunk mohai ÁGNES-vizet!
Igyunk mohai ÁGNES-vizet!

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebaj gyógyítani akarjuk.
forrást, ha etvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

